

NAAM: Jan van GILSE (1810-1859)

PERSONALIA

geboren: 19 oktober 1810, te Zaandam
 overleden: 25 mei 1859, te Amsterdam
 partner: gehuwd met (1) Jannetje Brester, later met (2) Alexandrina Geertruide Craandijk
 familie: vader van Jacob van Gilse (1836-1917), dg predikant te Zaandam-West en Groningen.

OPLEIDING

proponent: 1834
 overig: promotie in 1836

PORTRET: Doopsgezinde Bijdragen 24 (1998) uitsnede

LOOPBAAN als predikant en in sommige overige functies

AMBT/FUNCTIE	PLAATS/GEMEENTE/INSTELLING	DAG	MND	JAAR	TOT	DAG	MND	JAAR
predikant	Koog-Zaandijk	14	dec	1834	-		apr	1837
predikant	Amsterdam	9	apr	1837	-			1849
hoogleraar	Amsterdam, Doopsgezind Seminarie	9	okt	1849	-	25	mei	1859

PUBLICATIES

BOEKEN

- Ter gedachtenis van W. Cnoop Koopmans en B. Hulshoff / S.I. / 1849
- Reis naar het Oosten, gedurende de jaren 1836 en 1837 / Schubert, Gotthilf Heinrich von / Müller / 1839
- [Commentarium exegeticum et criticum in caput XVII Vaticiniorum Ezechielis Gilse, Janus van / J. Müller & Socium / 1836 \(Specimen academicum inaugurale =dissertatie\) \[google books\]](#)
- [Jani van Gilse Oratio theologiae disciplina ad bene gerendum munus sacrum omnino necessaria / Joannem Müller / 1849 \(Oratie\) \[delpher\]](#)
- [Commentatio ad quaestionem a venerabili theologorum ordine in Academia Gilse, Janus van / J. Oomkens / 1833 \[google books\]](#)
- [Verspreide opstellen van Jan van Gilse Deel 1 Verspreide opstellen van historischen inhoud \(eerste helft\) / Amsterdam / 1860 \[google books\]](#)
- [Verspreide opstellen van Jan van Gilse Deel 2`Verspreide opstellen van historischen inhoud \(tweede helft\) / Amsterdam / 1860/61 \[google books\]](#)
- [Verspreide opstellen van Jan van Gilse Deel 3 Verspreide bijdragen tot verklaring van de H. Schrift / Amsterdam / 1860 \[google books\]](#)
- [Verspreide opstellen van Jan van Gilse Deel 4 Een twaalftal leerredenen / Amsterdam / 1860 \[google books\]](#)
- [Het leven van Dr. J. van Gilse Een inleiding tot de uitgave zijner verspreide en nagelaten geschriften door Prof. P.J. Veth Deel 5 / Amsterdam / 1861 \[google books\]](#)

ARTIKELN

- Nieuwe bundel preken / De Gids / 1852 (DDC)
- Commentaar op de prediker / Godgeleerde Bijdragen / 1855 (DDC)

- Nieuwe bundels preken van J.J. van Oosterzee, J.J.L. ten Kate en C.E. van Koetsveld / De Gids XVI / 1852 (SK 6420)
- Kerkgeschiedenis in Nederlandsch gewaad / De Gids XVII / 1853 (SK 6428)
- Over de vereeniging van de geestelijke en wereldlijke oppermacht in den Kerkelijken Staat / De Gids / 1853 (SK 6429)
- Beoordeling van Augustinus' bekentenissen met ophelderingen door Francken. / De Gids XXII / 1858 (SK 6476)

BRIEVEN

Universiteit van Amsterdam / Hogeschool van Amsterdam

- Brieven aan de Vereeniging tot beoefening van de Geschiedenis der Christelijke Kerk in Nederland / 1855
- Brieven aan Bull, Abraham Johannes de / 1853
- Brieven aan Potgieter, Everhardus Johannes / 1852-1859
- Brieven aan Moll, Willem / 1846
- Brieven aan de Redactie van De Gids / 1845
- Brieven van Maatschappij tot Nut van het Algemeen Hoofdbestuur
- Geschreven door Gilse, Jan van; Hees, P.M.G. van, aan Hulshoff sr., Barend / 1844

Leiden, Universiteitsbibliotheek Leiden

- Brieven aan Beets, Nicolaas / 1851

Den Haag, Koninklijke Bibliotheek

- Brieven van Jan van Gilse (1810-1859), hoogleraar, geschreven aan Jeronimo de Vries Gzn. (1776-1853) ; Correspondentie van Jeronimo de Vries Gzn. (1776-1853) met verschillende personen , Gilse, Jan van / S.I. / 1842-1849

OVERIGE BIJZONDERHEDEN

- Als student heeft Jan van Gilse twee keer een prijs gewonnen met zijn studies over Obadja en Sirac als antwoord op de prijsvragen van de Leidse Academie en de Groningse Hogeschool.
 - Tijdens zijn ambtsperiode in Amsterdam was Van Gilse zowel curator van het seminarie als bestuurder van de ADS.
 - Hij schreef vele artikelen voor tijdschriften zoals Vaderlandsche Letteroefeningen, De Gids en Godgeleerde Bijdragen.
 - *Hij was lid*
 - van de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde sinds 1851,
 - van Teyler's Godgeleerd Genootschap sinds 1854
 - en vanaf enkele weken voor zijn dood ook van de Koninklijke Academie van Wetenschappen.
 - *Tevens was Van Gilse*
 - hoofdbestuurder van de "Maatschappij tot Nut van 't Algemeen",
 - bevorderde hij de belangen van de Doopsgezinde Zendingsvereniging
 - en was hij een tijdlang secretaris voor de Oost-Indische zaken bij het Nederlands Bijbelgenootschap.
 - Verder werkte hij mee aan het 'Bijbelsch Woordenboek voor het Christelijk gezin', deel I en II, verschenen in 1854 en 1855.
 - Na Van Gilse's dood gaf Prof. P.J. Veth alle reeds verschenen en enkele onuitgegeven geschriften uit in vijf delen [zie bij Boeken], onder de overkoepelende titel:
 - Verspreide en nagelaten Schriften van Dr. J. van Gilse, 5 dln / Amsterdam, P.N. van Kampen / 1860/61, {voorafgegaan door een zeer uitvoerige levensschets, als 5^e deel}
- (Hieronder de indeling die worldcat geeft: <https://www.worldcat.org/nl/title/913574465>)*

klik daarna op : "meer informatie tonen"]

I: Verspreide Opstellen van historischen inhoud (eerste helft)

II: Verspreide Opstellen van historischen inhoud (tweede helft)

III: Verspreide bijdragen tot verklaring der Heilige Schrift

IV: Twaalfstal leerredenen

V: Het leven van Dr. J. van Gilse : Eene inleiding tot de uitgave zijner verspreide en nagelaten schriften / P.J. Veth

BRONNEN

NAMEN BRONNEN	JG	NR.	DEEL	DG	MD	JAAR	PAG.	AFB.
Mennonite Encyclopedia [gameo]			II				p. 520	
Doopsgezind Jaarboekje						1850	p. 184-190	
Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek [dbnl Huygens]			IV				p. 657	
Catalogus der werken over de Doopsgezinden en hunne geschiedenis aanwezig in de bibliotheek der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam Amsterdam: J.H. de Bussy, 1919: p. 283, p. 315. [delpher]								
Het leven van Dr. J. van Gilse Een inleiding tot de uitgave zijner verspreide en nagelaten geschriften door Prof. P.J.Veth / Amsterdam P.N. van Kampen / 1861 [google]								
¹ Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde [dbnl] ('Levensberigt van Jan van Gilse' door Samuel Muller, waaronder "lijst van gedrukte geschriften")						1859	p. 217-251 (bibliografie: p. 250-251)	
² Biographisch Woordenboek van Protestantsche godgeleerden in Nederland [dbnl] (hierbij een lijst met artikelen (uit voornl De Gids)			III				p. 254-257 bibliografie p. 256-257	
³ Doopsgezinde Bijdragen [nog niet online] ('Jan van Gilse, 1810-1859, liberaal doopsgezind theoloog' door A.G. van Gilse, met bijlagen) bijlagen in de klapper in amsterdam		24				1998	p. 117	

uit: [beeldbank AllardPierson](#) [uvaerfgoed]
krijtlitho door Sybrand Altman, ca. 1855

uit: [beeldbank AllardPierson](#) [uvaerfgoed]
staalgravure door Willem Steelink sr. ca. 1858

uit: [beeldbank AllardPierson](#) [uvaerfgoed]
olieverf, door Gerrit Postma, ca. 1844-1845